

'Per secula, seculorum'

L'envit socialista en la fase final de les negociacions sobre l'Estatut valencià no va servir de res. El PP tanca amb èxit una jugada mestra. Amb pòquer d'asos.

"Done per no fetes les declaracions de Joan Ignasi Pla", va etzibar el conseller portaveu valencià, Esteban González Pons, el passat 20 de gener, en assabentar-se que el secretari general del PSPV-PSOE anunciava el suport socialista a dues esmenes presentades per Esquerra Unida i els nacionalistes al Congrés. Tot i que Pla s'hi va refermar durant dotze dies, al tretzè, nou hores i mitja abans d'iniciar-se la comissió constitucional, va fer marxa enrere. Una reculada que ja ocupa un lloc privilegiat dins de la història autonòmica valenciana.

Els socialistes –forçats per la direcció federal del partit a desencallar la situació, davant el tancament en banda del PP, que estava disposat a retirar el text–, tan sols aconseguen eliminar la tanca del 5% de l'Estatut i mantenir-la a la llei electoral. Caldren dos terços dels vots a les Corts valencianes perquè siga modificada. O siga, el suport dels dos partits majoritaris. L'altre aspecte a esmenar, les referències a "idioma valencià", queda intacte i podria esdevenir una base per als secessionistes.

A EU, Bloc, Esquerra Republicana i verds, doncs, sempre els quedarà el remei de fer com el conseller: donar per no fetes les declaracions de Pla. No els resultarà gens fàcil, però, després d'haver tastat, ni que siga amb totes les precaucions, la mel del 3%, i d'haver valorat –com mai– l'apartat lingüístic de l'Estatut encara vigent.

Episodi 1982. En entrar a la sala Cánovas [sic] del Congrés dels Diputats amb aspiracions de reforma, l'Estatut valencià va topar-se amb cares conegudes, d'aquelles que mai no s'obliden, encara que hagen passat 24 anys. De fet, hi havia un dels seus pares, Alfonso Guerra –president de la comissió–; hi havia un altre progenitor, Gabriel Cisneros, en aquest cas de la Constitució –també a punt d'entrar al taller, on serà reparada en quatre punts–, i molts altres històrics populars i socialistes. Apunten, si no: Federico Trillo, Txiki Benegas, Ciprià Ciscar, Pedro Agramunt, Ramón Jáuregui, Ignacio Gil Lázaro, Juana Serna, Joaquín Calomarde. O d'altres que sonen més recents: Vicente Martínez Pujalte, Ignacio Astarloo, Carme Alborch, Rafael Hernando, Jaime Ignacio del Burgo, Arsenio Fernández de Mesa, Dolors Nadal, Jorge Fernández Díaz, Gabriel Elorriaga, Soraya Sáenz de Santamaría, insultantment jove enmig d'aquest ambient.

El pacte PP-PSOE, que la vespra semblava trencat, va mostrar una salut de ferro. Fins al punt que, per llevar la tanca del 5% a la llei electoral valenciana, i com que no els quedaven esmenes vives, van haver de transaccionar una dels grups minoritaris –referent al 5%, però per rebaixar-lo al 3% dins de l'Estatut, l'esmena que havia seduït els socialistes–, davant la indignació, sobretot, d'Isaura Navarro –Esquerra Verda– i de Begona Lasagabaster –Eusko Alkartasuna–. El president de la mesa, Alfonso Guerra, va validar la jugada. Diego López Garrido, del PSOE, no entenia la situació: "Llevar la barrera de l'Estatut és molt més a prop dels seus desitjos, com poden negar-s'hi!", li feia veure a Navarro, Lasagabaster, Jordi Xuclà (CiU) i Aitor Esteban (PNB). Als passadissos, aquest discurs era compartit pel ponent socialista Ciprià Ciscar, que, malgrat tot, no aconseguia convèncer "l'oposició" dels guanyats. Mentrestant, Serafín Castellano, portaveu popular a les Corts valencianes, es mostrava orgullós pel desenllaç de tot el procés, i Antoni Such, també portaveu a les Corts

EFE

–en aquest cas, del PSPV-PSOE–, s'estava de parlar pel telèfon mòbil. Tots dos van absentar-se a la sessió vespertina. Molt més tard que Agnès Cerdà i Joan Tardà, d'ERC, que se van anar tot just després de fixar la seua posició, a primera hora del matí com a mostra de rebuig al corró de les majories.

L'aprovació de l'esmena transaccional conjunta entre PP i PSOE resol un inconvenient que, de tota manera, s'haguera resolt al Senat, propera estada del que, per a molts, ja és un calvari. Primer, aquest dijous, dia 9, la reforma es discutirà al ple del Congrés, on tornarà novament després de pujar a cambra alta. Finalment, amb flor de violes, tornarà a casa. El 25 d'abril, 299 anys després d'Almansa, les Corts valencianes l'aprovaran definitivament amb els vots a favor de populars i socialistes, i en contra de l'Entesa.

Curiosament, els líders del PSPV-PSOE que no s'han estat de dir

El pacte PP-PSOE, que tots dos partits van jugar a fer veure que es trencava, ha demostrat tenir una salut de ferro.

calia fer “aquests dos xicotets retocs” per “ampliar el consens i fer més democràtic el nostre Estatut”, ara s’escuden en el fet que Esquerra Unida tampoc no haguera votat “sí”, amb aquests acords. Fa uns dies opinaven que una abstenció –la posició anunciada per l’Entesa– ampliava el consens i era cabdal.

Dos millor que tres. En arribar a València, Such assistia a la reunió del comitè executiu socialista, una de les més incòmodes que mai ha viscut Pla.

Hi ha la sensació estesa, al PSPV-PSOE, que la darrera fase d’aquesta negociació ha desgastat sobremanera el partit. N’hi ha que parlen, obertament, de la dimissió del secretari general, desautoritzat com ha quedat en fallar-li l’estratègia.

A Camps no li ha tremolat el pols: estava disposat a retirar el text. Pla, en canvi, ha fet una aposta en va per “ampliar el consens”. Fonts socialistes asseguren que mai no hagueren deixat morir l’Estatut, al contrari que els populars –en teoria, els grans benefi-

ciats–. La direcció federal del PSOE anhelava aquest acord. Una entesa que fa entrar el PP en la via de reformes estatutàries.

Un destacat membre del PSPV-PSOE afirma a aquest setmanari que l’acord a què havien arribat Camps i Pla la nit del diumenge 29 de gener contenia avanços quant al tema lingüístic. Un camí que l’endemà mateix desfeia el PP, encimbellat en la seua croada contra l’Estatut català, amb taules petitòries incloses. Al capdavant, només s’ha aconseguit deixar el 5% a la llei electoral, on, de totes maneres, queda blindada: caldran dos terços, i no tres quints –com volia el PSOE– per reformar-la. El PP, per tant, en tindrà la clau per anys i panys. Tot i això, els capitosts zaplanistes, desenvolupant el paper que els pertoca, ja han criticat aquesta cessió del PP. No és estrany: pels passadissos del Congrés, Zaplana ha insistit en els inconvenients que aquesta reforma té per al seu grup, que ha optat per la radicalitat política. Des del seu posicionament, és ben normal que es preocupen, perquè, com comenta un destacat dirigent socialista, “si en aquest procés s’hi repartien set medalles, sis han estat per a Camps, i només una, per a Pla”.

Els –diguem-ho així– damnificats, EUPV, Bloc, ERPV i companyia, han criticat obertament el pas enrere socialista, després de dues setmanes en què l’aposta semblava real. Entre traïr el pacte amb el PP o el que fa uns dies va acordar amb EUPV, el PSPV-PSOE –sobretot la direcció federal– ha optat pel consens provinent de València.

Els motius pels quals Pla va fer l’envit, al seu torn, no variaran. Cap socialista pensa que ara, per la renúncia de Madrid, Canal 9 tractarà amb normalitat el seu partit, ni tampoc que les entitats que no respecten l’Acadèmia Valenciana de la Llengua –el PP, per cert, amenaçava amb un colp de mà, si els socialistes no claudicaven– deixaran de rebre subvencions. Aquests dos aspectes, com el 5% –l’únic Estatut que té una tanca semblant de tot l’estat– o la llengua –una involució respecte al 1982–, continuaran afavorint els postulats del PP. Els socialistes així ho volen.

Víctor Maceda

Hi ha la sensació, al PSPV-PSOE, que la darrera fase de la negociació ha desgastat sobremanera el partit. N’hi ha que parlen [...] de dimissió del secretari general